

Gouwe Peerke 2025
Uitgereikt woensdag 14 januari 2026
Peerke Donders Paviljoen
Tilburg – Noord

De uitreiking van het ‘Gouwe Peerke’ waarvoor we op dit moment hier samen zijn vindt sinds de eerste editie van 2010 plaats op 14 januari. Niet zo maar een datum. Op deze dag herdenken we het overlijden van onze in Tilburg geboren Petrus (Peerke) Donders . Zijn levenskaars doofde op deze dag in 1887 in Batavia, het Lepra verbanningsoord aan de Coppename rivier in Suriname. Het is regel dat bijzondere mensen die de status van zalig of heilig hebben gekregen herdacht worden op hun sterfdatum. Maar eerlijk gezegd vormt Peerke daarop wel een beetje een uitzondering, want hij wordt twee maal in een jaar nadrukkelijk herdacht. Natuurlijk wordt hij vandaag herdacht en gevierd, maar zijn geboortedatum – 27 oktober – is voor velen van grotere betekenis. Die dag heeft namelijk voor onze stad en onze regio een speciale betekenis: Op Peerkes geboortedag kreeg Tilburg stadsrechten in 1809 en in 1944 werd onze regio op die datum bevrijd van het geweld van de Tweede Wereldoorlog.

Vandaag – 14 januari 2026 – zijn we hier samen gekomen om het Gouwe Peerke over 2025 uit te reiken. Een prijs welke zich richt op individuele personen en organisaties in Midden – Brabant – het zo genoemde 013 gebied - . Het gaat om personen die zich inzetten voor de medemens, en meer precies op het terrein van de acht werken van barmhartigheid.

1 tot en met 6 van die werken zijn gebaseerd op datgene wat de evangelist Matteus heeft geschreven. Jezus zegt daar: ‘Want ik had honger en gij hebt mij te eten gegeven. Ik had dorst en gij hebt mij te drinken gegeven. Ik was vreemdeling en gij hebt mij opgenomen. Ik was naakt en gij hebt mij gekleed, ik was ziek en gij hebt mij verzorgd , ik was in de gevangenis en gij hebt mij bezocht.’

Paus Innocentius III heeft een zevende werk van barmhartigheid in 1207 toegevoegd: de doden begraven. Hij baseerde zijn argumentatie op een gezegde uit het Bijbelboek Tobit: ‘Brood gaf ik aan de hongerige en kleren aan de naakten; zag ik het lijk van een volksgenoot buiten de muren van Nineve liggen, dan begroef ik het .’

Het achtste werk dateert van veel recentere datum. Paus Franciscus heeft in 2015 naar aanleiding van de encycliek Laudato Si gesteld: ‘Laat ons barmhartig zijn voor ons gemeenschappelijke huis.’

De jury van het Gouwe Peerke bepaalt medio van een kalenderjaar telkens welk centraal thema voor dat jaar het beste gekozen zou kunnen worden. Voor 2025 bleek dat niet zo’n ingewikkelde opdracht. Snel was duidelijk dat er een grote voorkeur was voor het meest recente werk van barmhartigheid. Het gaat immers niet alleen om bekommernis om het klimaat, maar ook en vooral om gerechtigheid. Op de dag van vandaag moeten we jammer genoeg helaas constateren dat de aandacht hiervoor tanende is , nota bene mede onder aanvoering van bepaalde wereldleiders die meer uit blijken te zijn op het vergroten van eigen macht. Het gaat om gerechtigheid jegens de armen die het kwetsbaarst zijn, gerechtigheid jegens de komende generaties en ook gerechtigheid tegenover de gehele schepping. De gevaarlijke klimaatverandering en de gewetenloze uitbuiting van de natuurlijke reserves bedreigen de toekomst van onze planeet. De mensengemeenschap heeft de macht het roer

te wenden en de fatale dynamiek te stoppen. Het behoeden van de schepping geldt daarmee dan ook als een centraal streven voor de gehele mensheid.

Begin oktober verscheen de oproep voor kandidaatstelling voor het 'Gouwe Peerke '2025 rond het thema De zorg voor de schepping , ofwel 'laat ons barmhartig zijn voor ons gemeenschappelijk huis '. De jury prijst zich uitermate gelukkig dat ze een aantal zeer waardevolle reacties mocht ontvangen en was onder de indruk van de vele kleinere en grotere initiatieven welke ontwikkeld zijn en voortdurend blijven groeien om die zorg voor ons gemeenschappelijke huis meer en meer onder de aandacht te brengen. In meerdere opzichten werd duidelijk gemaakt dat niet op een adequate wijze het hoofd geboden kan worden aan de vernietiging van het milieu, als geen aandacht besteed wordt aan de oorzaken die verband houden met het verval van mens en maatschappij. Kleine sprekende initiatieven die een appèl doen en daarmee onderstrepen dat de mensheid geroepen is om bewust te worden van de noodzaak verandering te brengen in onze levensstijl, onze productie en consumptie .

Hoezeer elk initiatief wel iets unieks heeft dat in aanmerking zou kunnen komen voor extra steun middels het toekennen van de prijs, heeft de jury zoals gewoonlijk een drietal initiatieven genomineerd. Delegaties van hen hebben zich vervolgens op 2 december met groot enthousiasme nadrukkelijk gepresenteerd. Wat kreeg de jury in kort tijdsbestek toch een mooi zicht op wat gedaan werd en welke plannen er nog allemaal klaarliggen.

In alfabetische volgorde:

FREE FASHION:

Achter Free Fashion schuilt de naam van Dieuwertje Vorstenbosch, een veelzijdige ondernemster uit Tilburg. Ze staat bekend om haar ondernemingszin, om duurzaamheid en creatieve projecten. Wat begon als een horecazaak ontwikkelde zich in een nieuwe rol als klimaatburgemeester tot het openen van de Free Fashion: Gratis kleding middels mobiele garderobe rekken en met pop-up winkels. Veel vrijwilligers ondersteunen dit initiatief in woord en daad. Dieuwertje zet zich in voor een groenere toekomst.

GROEITUIN 013:

Een collectieve tuin op de stadsakker, een groene en veelzijdige locatie in het stadsbos 013, een verbinding tussen stad en buitengebied, een plek waar maatschappelijke verbinding en participatie voorop staan. Groeituin 013 mag door het leven gaan als een groene huiskamer van Tilburg waar veel vrijwilligers en een aantal dagbesteders onder professionele begeleiding groenten, bloemen en kruiden telen en verkopen. Regelmatig zijn jongeren in onderwijsverband welkom om kennis te maken en initiatieven mee te ontwikkelen. De ervaring laat zien dat mensen tot bloei komen als individu en/of onder elkaar.

NOORD GROEIT:

Een vrij jong initiatief (sinds juli 2023) met als missie: samen de kwaliteit van de leefomgeving verbeteren. Aan de poort van Landschapspark Pauwels wordt een stadsboerderij ontwikkeld. Zo wordt in de stadsrand van Tilburg – Noord mee gewerkt aan een gezonde, bewonersvriendelijke omgeving: een parkachtig landschap, een toegankelijk groen paradijs. Binnen dat algemeen streven wil de stadsboerderij een duurzame, bedrijvige ontmoetingsplek zijn met veelzijdige werkprojecten.

Uit deze drie genomineerden heeft de jury uiteindelijk een keuze moeten maken. Het Gouwe Peerke 2025 is toegekend aan..... Free Fashion. Met haar initiatief heeft Dieuwertje Vorstenbosch nadrukkelijk een bijdrage geleverd aan duurzaamheid. Met een sterke nadruk op duurzaamheid en groene projecten wordt vooral verbinding gezocht met en tussen ondernemers. Als klimaatburgemeester wist zij anderen te inspireren en bewustwording te creëren over duurzaamheid. Zij voelt zich voortdurend uitgedaagd om die boodschap over te brengen op een manier die mensen echt aanspreekt en motiveert.

Het concrete project van Free Fashion store is ontstaan vanuit de gedachte dat er een gigantisch textieloverschot is. In plaats van steeds maar nieuwe kleding te kopen, kunnen mensen hun kleding inbrengen en anderen kunnen die kleding weer meenemen. Het idee hierachter is dat goede, nog draagbare kleding een tweede leven krijgt in plaats van in de afvalbak te belanden. Dieuwertje droomt ervan haar initiatief uit te laten groeien tot een keten, met vestigingen in meerdere steden. En ze denkt al weer aan een soortgelijk concept voor speelgoed. Zij daagt andere ondernemers uit om ook bijdragen te leveren aan duurzaamheid. Haar motivatie is helder en klaar: 'Gewoon doen! Praat met mensen die je inspireren en die ervaring hebben. Je hoeft niet alles alleen te doen; door samenwerking en kennis te delen kun je samen verder komen '.

Groeituin 013 en Noord groeit zijn dan niet als eerste uit de bus gekomen maar ook hen past een felicitatie. Het feit dat beide initiatieven genomineerd zijn mag beschouwd worden als bijzonder en laat duidelijk zijn dat hun inzet meer dan gewoon wordt gewaardeerd en dat dit ook van harte met een prijs wordt beloond.

Tot slot. De jury is erg dankbaar voor de vele initiatieven die zijn voorgedragen om in aanmerking te komen voor de toekenning van de prijs 2025. Gebleken is dat het bruist van allerlei initiatieven rond duurzaamheid. Zo wordt in het klein mee gebouwd aan zorg voor onze schepping , het milieu in de brede zin van het woord. Barmhartigheid voor de wereld als ons gemeenschappelijke huis blijkt meer bijval te hebben dan misschien in een eerste reactie zou blijken. Onze regio Tilburg mag trots zijn op dit veelkleurige palet van samenleven waar duurzaamheid en bescherming van de schepping centraal staat.

Tilburg 14 januari 2026

Jury Gouwe Peerke: Paul Brouwers
Denis Hendrickx
Karin de Jong
Malou Liebregts
Rob Mutsaers
Leon Timmermans
Pieter Verstijnen
Wilma Weterings